
Rettevejledning til

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2016

Erhvervsret

1. juni 2016

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Spørgsmål 1: I opgaven oplyses alene, at der skrives til kunderne og at Bjarne har modtaget en skrivelse. Det oplyses ikke, hvorledes skrivelsen fremsendes til kunderne. Sendes den som individuelt brev til hver enkelt kunde, vil der ikke være grundlag for at reagere, idet direct mails, som dette vil være, er en tilladt markedsføringsform – i modsætning til elektronisk post (mail) som omtalt i Markedsføringslovens § 6, der ikke er tilladt. Er skrivelsen således sendt som mail vil Bjarne kunne reagere ved at rette henvendelse til Forbrugerombudsmanden, der vil kunne reagere i henhold til reglerne i Markedsføringsloven § 20 og herefter – mest sandsynligt ved forhandling jf. § 23, såfremt Fona ikke tidligere har handlet i strid med loven på dette punkt.

Spørgsmål 2: Carsten Carlsens fladskærm revner pludselig. En revne i en fladskærm vil udgøre en mangel jf. købelovens § 76 stk. 1 nr. 4. Da Carsten må anses for at være forbruger jf. købelovens § 4a og har foretaget købet af fladskærmen hos Fona, som er erhvervsdrivende, vil købet være et forbrugerkøb. Som udgangspunkt kan Carsten derfor gøre brug af de mangelsbeføjelser, der følger af købelovens § 78. Samme lov § 83 forskriver dog, at indsigelser skal være gjort senest 2 år efter datoen for overgivelse af skærmen. Det fremgår at skærmen er købt i 2008 og at revnen opstår for to år siden – og vi er nu i 2016. Revnen opstår således 6 år efter købet og der kan derfor ikke gøres indsigelse med mindre Fona har ydet særlig garanti – og altså nødvendigvis i mindst 4 år ud over købelovens reklamationsfrist. Der forlyder intet om dette og det er ej heller sandsynligt, at en sådan garanti vil være ydet. Det må derfor konkluderes, at der ikke kan gøres noget i forhold til den revnede skærm.

I forhold til DVD afspilleren bliver denne ødelagt ved, at der falder et stort stykke af fladskærmen ned og rammer den. Produktansvarsloven gælder jf. dennes § 2, stk. 2 for skader på ting, forudsat at den genstand (her skærmen), der forårsager skaden, er købt som forbrugerkøb, hvilket jf. foran er tilfældet her. Skærmen er et produkt jf. lovens § 3 og den må jf. lovens § 5 siges at være defekt, idet den pludselige revne får dele af skærmen til at falde af, således at disse kan ramme omkringværende ting og/eller personer med skade til følge - i dette tilfælde DVD afspilleren. Dermed er producenten jf. lovens § 6 forpligtet til at erstatte skaden forvoldt ved at skærmen revner, da der er klar årsagsforbindelse mellem det at skærmen revner og DVD afspilleren ødelægges, idet dele fra skærmen falder direkte ned på denne. Der er ingen frist for hvornår defekten skal indtræde. Fona er ikke producent af skærmen men hæfter for skaden som mellemhandler jf. lovens § 10.

Spørgsmål 3: Dorte Dahl har indgået to købsaftaler – en der er forbrugerkøb jf. kbl. 4a, idet Dorte køber skærmen til brug derhjemme – og hun køber hos Fona, der er handlende – den anden aftale er handelskøb, idet Dorte der agerer som erhvervsdrivende tandlæge, der skal bruge skærmen som led i sit erhverv – i tandlægeklinikken. Begge køb må vurderes som værende genuskøb jf. kbl. § 3, idet sælger har valgetten blande sin beholdning af denne type

skærme. Der er aftalt levering torsdag i begge køb – i begge køb skal varen bringes ud. I forbrugerkøbet betyder det at levering sker ved at køber får det købte i sin besiddelse – kbl. §73 - i handelskøbet afhænger det af, om der er tale om pladskøb eller leveringskøb. Meget tyder på at butikken ikke ligger langt fra klinikken, selv om der intet konkret fremgår – det fremgår heller ikke præcist, om det er Fona, der bringer varen, men da udbringningen åbenbart beror på Jan, er det nærliggende at lægge til grund, at det er et pladskøb og at Fona selv bringer varen ud. Jf. kbl. § 11 sker levering i denne situation også ved, at køber får varen i sin besiddelse.

Lægger man med fornuftig begrundelse til grund, at der er tale om forsendelseskøb, er det ok – og svaret skal så være rigtigt i forhold til det – og vil i øvrigt blive det samme, idet fragtføremålet jo heller ikke får varen overgivet torsdag -. Dorte modtager hverken den ene eller den anden vare om torsdagen – og dermed foreligger der forsinkelse. For så vidt angår handelskøbet giver kbl § 21 køber ret til enten at fastholde eller hæve købet, idet enhver forsinkelse er væsentlig og udløser disse beføjelser. Da spørgsmålet går ud på om Dorte kan hæve købet – er svaret på dette altså ja. Hun vil i øvrigt være sådan stillet, at hun ud over at hæve købet kan kræve erstatning efter kbl. § 24, da der ikke oplyses noget om nogen forbehold og der foreligger ikke artumulighed. For så vidt angår forbrugerkøbet skal Dortes rettigheder findes i kbl. § 74. jf. stk. 2 skal forsinkelsen være af væsentlig betydning for køber, for at der kan hæves. Levering af et tv kan ikke være af en sådan karakter, at det er væsentligt at det leveres præcist til tiden – nu ved vi ikke hvornår levering vil kunne ske, men som udgangspunkt må det siges at Dorte bør kunne afvente levering af tv'et frem til fx mandag uden at der vil foreligge en hævebegrundende forsinkelse, så fredag vil hun ikke kunne hæve dette køb.

Spørgsmål 4: Det må siges at være culpøst, dels at medbringe et marsvin på en arbejdsplads men især, at det åbenbart opbevares så uforsigtigt, at det kan slippe ud af sit bur. Marsvinets ejer Jannick har dermed et culpaansvar. Der er direkte årsagssammenhæng mellem at marsvinet slipper ud af buret og til at der gnaves hul i Eriksens sko. Det må også siges at være adækvat, idet det er påregneligt at et marsvin vil gnave i det nye, som det møder, når det ikke er bur. Der ser ikke ud til at foreligge egen skyld eller andre ansvarsfrihedsgrunde. Hul i en sko er en tingsskade, som er værnet af de almindelige erstatningsregler. Erstatningen vil være de ødelagte skos værdi på ødelæggelsestidspunktet. Der er muligvis flere erstatningsansvarlige, idet skaden jo sker på Jannicks job. Arbejdsgiveren Fona er erstatningsansvarlig jf. DL 3-19-2 for de skader, som den ansatte culpøst måtte forvolde, mens han er i tjeneste med mindre der er tale om abnorme skridt. Ganske vidst er det lidt usædvanligt at have et marsvin med på arbejde. Men det er ikke så mærkeligt, at der kan være tale om et abnormt skridt. Ulykken sker i den normale arbejdstid – altså i tjenesten og som beskrevet er Fona arbejdsgiver og dermed er også arbejdsgiveren ansvarlig. Skaden er ikke større/mere kostbar end at Fona og Jannick vil kunne bære den, og nedsættelse vil af den grund ikke komme på tale. I det indbyrdes forhold vil det være sådan, at det jf. erstatningsansvarsloven § 23 skal være rimeligt under de foreliggende omstændigheder, at den ansatte skal bære en del eller hele skaden, ellers vil arbejdsgiveren skulle udrede det hele. Henset til at skadens værdi må være begrænset – et par brugte sko, ganske vidst af et godt mærke, taler det for at arbejdsgiveren skal bære ansvaret alene, for at det er rimeligt at Jannick skal bære ansvaret taler, at han har foretaget den usædvanlige disposition at medbringe et marsvin på arbejdspladsen og at skaden derfor er opstået på en måde, som arbejdsgiveren normalt ikke kan forvente. Hvilket argument, der i denne sammenhæng vejer tungest må bero på den enkeltes argumentation.

Spørgsmål 5: Marsvinet er i erstatningsretlig sammenhæng at betragte som en ting. Da det er dødt, kan der være tale om at erstatte genanskaffelsesværdien af et tilsvarende marsvin. Erik Eriksen sparker ud efter marsvinet, hvilket må siges at være culpøst – Bonus Pater vil ikke sparke hverken efter ting eller dyr. Der er direkte årsagssammenhæng mellem sparket og dødsfaldet. Det er også adækvat, at et så lille dyr vil kunne dø af at blive sparket. Der står, at Erik sparkede til marsvinet i ærgrelse – altså ikke fordi han fx følte sig angrebet af det, og dermed foreligger der heller ikke nogen ansvarsfrihedsgrund i form af nødværge. Jannick har heller ikke accepteret risikoen for, at dyret kan blive sparket, selv om han har medbragt det et usædvanligt sted. Dermed er de grundlæggende betingelser for at Erik Eriksen bliver erstat-

ningsansvarlig opfyldt. Det bør undersøges om der er grundlag for at nedsætte eller lade erstatningen bortfalde. Efter EAL § 24 kan dette bero på, at erstatningskravet vil være urimeligt tyngende eller at ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ingen af disse punkter vil være opfyldt – selv et højt præmieret avlsmarsvin kan ikke repræsentere en værdi, som det vil være urimeligt tyngende for en almindelig person at betale. Og den omstændighed at marsvinet først har ødelagt Erik Eriksens sko, gør det ikke rimeligt at nedsætte erstatningen – næsten tværtimod, for Eriksen har jo krav på, at den skade bliver erstattet og ikke krav på hævn.

Spørgsmål 6: Frida er køber af et musikanlæg. Der står ikke noget i opgaven om at musikanlægget er særligt udvalgt, så det må lægges til grund, at der er tale om et genuskøb jf. kbl. § 3. Transportfirmaet er en af sælgers kreditorer – og spørgsmålet er altså om ejendomsretten til den radiosignalmodtagende del af musikanlægget på udlægstidspunktet er gået over til Frida. Da ejendomsretten ved genuskøb først går over når der foreligger bindende individualisering, synes ejendomsretten ikke at være gået over, idet der intet i opgaven oplyses om handlinger, der peger i retning af nogen form for udskillelse, mærkning, separering, påbegyndt levering eller andet. Dermed er Frida ikke beskyttet mod udlægshaveren, og hun må acceptere, at transportfirmaet har foretaget udlæg. I forhold til tyven er det spørgsmålet, om Frida har nogen rettigheder. Tyven har stjålet en vare, der står i sælgers butik – varen er lige som foran solgt som genusvare, men endnu ikke udskilt endsige overgivet til køber. Der er ingen tvivl om, at det stjalne kan vindiceres fra tyven jf. den almindelig gældende vindikationsregel i Danske Lov. Men det er jf. det foranstående mest nærliggende at antage, at det er Fona, der kan vindicere og dermed at Frida ikke har noget krav mod tyven. Derimod vil hun have et krav mod Fona, idet hun har indgået aftale om køb af begge dele af musikanlægget, og Fona er forpligtet til at levere i henhold til den indgåede aftale – uanset om genstandene er stjålet eller blevet genstand for udlæg – ellers vil Frida kunne gøre misligholdelsesvirkninger jf. reglerne om forsinkelse gældende – og i givet fald hæve aftalen og dermed få krav på at få købesummen retur samt eventuelt erstatning.

Spørgsmål 7: Frida køber de nævnte højttalere og tager dem med med det samme. Hun skal betale købesummen senere samme dag. Spørgsmålet er om det gør købet til et kreditkøb, at der ydes denne henstand inden for samme dag eller om der fortsat er tale om et kontantkøb. Meget taler for det sidste jf. lærebogen side 196. Jf. købeloven § 28, stk. 2 gør kontantforbehold, at sælger kan tage det købte tilbage, såfremt der ikke betales – det kræver dog jf. lærebogen s. 196 at tilbagetagelse sker inden for få dage – altså at kontantforbeholdet håndhæves hurtigt. I opgaven står det ikke tydeligt, hvornår der foretages tvangsauktion over Fridas hus, men det fremgår, at udlægget der fører til tvangsauktionen foretages efter købet af højttalerne, og eftersom der jf. lærebogen s. 384 er en frist på mindst 4 uger fra udlægs foretagelse til tvangsauktion kan gennemføres, så håndhæver Jan ikke kontantforbeholdet behørigt, da han først reagerer i forbindelse med tvangsauktionen, og han kan derfor ikke forlange højttalerne udleveret. Havde han i forhold til Frida kunnet kræve højttalerne udleveret ville udlevering alligevel også blive forhindret af tinglysningslovens § 38, idet højttalerne, selv om det ikke er betalt, må anses for indlagt i bygningen på ejerens bekostning, og da kan fx ejendomsrettigheder ikke håndhæves særskilt og tinglyst pant/udlæg omfatter de indlagte genstande – her højttalerne.

Spørgsmål 8: Det udstedte gældsbrief har omsætningsklausul. Gældsbriefet må derfor være af den type, der omtales i gbl § 11, stk. 2 nr. 4 – og er dermed et omsætningsgældsbrief. Det foreliggende spørgsmål skal løses jf. gbl § 14, stk. 2, 2. pkt, hvoraf fremgår, at såfremt overdrageren af gældsbriefet støtter ret på tidligere overdragelser, da behøver erhververen ikke at prøve disse ægthed eller gyldighed, og dermed har erhververen, Green, såfremt han i øvrigt er i god tro og har erhvervet gældsbriefet af omsætningsvejen, erhvervet ret til gældsbriefet og kan dermed indkræve dets ydelser. Dette forudsætter at de tidligere overdragelser – forud for Greens erhvervelse er der 3 andre overdragelser – fremstår i overensstemmelse med gbl § 13 – altså som en sammenhængende række af skriftlige overdragelser. Lægges det til grund, at dette ikke er tilfældet, har Green ikke ret til at indkræve ydelserne, og ellers har han.

Spørgsmål 9: Jf. konkurslovens § 12 i gælder omstødelsesreglerne i samme lovs § 64 ff også i forbindelse med rekonstruktion. Jan har modtaget (delvis) betaling med en fladskærm i stedet for penge, som man normalt bruger til at betale løn med. Jf. konkurslovens § 67 kan betaling med usædvanlige betalingsmidler omstødes såfremt betaling er sket inden for 3 måneder før fristdagen. Betaling med fladskærm er et usædvanligt betalingsmiddel. Der står i opgaven, at det er "en af sine seneste månedslønninger" – dette er jo lidt upræcist, så svaret må være, at såfremt denne seneste månedsløn er betalt inden for 3 måneders fristen, så vil der kunne omstødes, og dette vil kunne blive et problem for Jan – især, hvis der ikke efterfølgende er dækning for lønkrav. Er betalingen sket tidligere, er der ikke noget problem for Jan, idet han ikke jf. konkurslovens § 2 kan anses for nærtstående til Fona, og dermed ikke omfattes af den udvidede 2 års adgang til omstødelse.